

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189 Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NO. 37. — ŠTEV. 37. NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 13, 1929. — SREDA, 13. FEBRUARJA 1929. TELEFON: BARCLAY 6189
VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII

Francija protestira proti pogodbi.

SPOR URAVNAN, TODA REŠITI BO TREBA ŠE DOSTI FORMALNOSTI

Anglija in Francija nasprotujeta. — Dogovor je končal devet in petdesetletni spcr. — Papež in kralj bosta odobrila pogodbo prihodnji mesec. Sveta stolica ve kaj dela.

RIM, Italija, 11. febr. — Italija in Vatikan sta končala svoje devet in petdesetih trajajoče odtujenje, ko sta ministrski predsednik Benito Mussolini in kardinal Gasparri, papeški državni tajnik, podpisala v palači sv. Janeza Lateranskega dogovor, s katerim se je spravilo rimsko vprašanje med stvarmi preteklega zgodovine.

Trije separadni dokumenti so bili podpisani od pooblaščenecv svete stolice in kralja Viktorja Emanuela. Ti trije dokumenti so bili pravna pogodba, konkordat in finančna konvencija. Skupaj uravnava vsa politična, verska in ekonomska vprašanja med Vatikanom in Kvirinalom.

Po podpisu je ostalo znano, da so mednarodne komplikacije in protesti iz cerkve same spremjali konečno odločitev za mir.

Anglija in Francija sta potom svojih zastopnikov protestirali proti delom uravnave, ki se tičejo njih interesov. Španska namerava tudi vložiti protest, česar pa dosedaj še ni storila.

Katoliški ugovori proti gotovim delom značilnega dogovora so bili tako ogromni, da je papež Pij XI. danes javno odgovoril svojim kritikom.

Francija je protestirala, da bi bil konkordat nevaren za interese one dežele. To se je očividno tikało dejstva, da bo mogoče Italija stopila na mesto Francije kot zaščitnica katoliških misijonov na Daljnem iztoku, Južni Ameriki ter na bližnjem iztoku.

Anglija je vprašala, če je resnično, da bo posvečena milijarda lir, katere se bo plačalo papežu za zemljo, ugrabljeno leta 1871, katoliškim misijonom na bližnjem iztoku.

Ko je odgovoril kardinal Gasparri pritrjevalno, je rekel angleški poslanik:

— V takem slučaju moram protestirati, kajti to bo škodovalo kolonijalnim interesom Anglije.

Kardinal Gasparri je z neobičajno energijo odgovoril: — Sveta Stolica ve, kaj dela. Vprašanje se tiče le nje in Italije. Širjenje katolicizma, celo v divjih deželah, ne bo nobena ovira angleške trgovine.

SMRT ZNANE ANGL. IGRALKE

Lily Langtry je umrla v starosti 77 let v Monte Carlu. — Slavna lepota je bila prijateljica kraljev. — Srčna bolezen je končala karijero slavne igralke.

LONDON, Anglija, 12. febr. — Lady de Bathe, prejšnja Lily Langtry, slavna angleška lepota, je umrla danes na srčni bolezni, s soglasno z nekimi sporočili iz Monte Carla, Monaca.

Igranje je bila profesija Lily Langtry, a resnični sloves je uživala kot lepota. Rojena je bila v oktobru leta 1862 kot šest otrok pastora Le Breton. Bila je potomka neštete ga števila prejšnjih duhovnikov na tem malem otoku v Kanalu. Po svoji poroki iz Langtry je prišla v visoko družbo ter postala prijateljica prejšnjega kralja Edwarda, ki je bil takrat še navadni princ iz Walesa.

HOOVER NA POČITNICAH

v Floridi. Najljubša zabava mu je ribolov.

DIPLOMATI BODO DOŽIVELI VELIKA PRESENEČENJA

Novc izvoljeni predsednik bo najbrž očistil ter novo uredil zunanjo službo Združenih držav. — Več denarja je treba, da se promovira najboljše može.

WASHINGTON, D. C., 12. febr. — Kar je tajnik Hoover storil s trgovinskim departmentom, da ga je namreč razdrobil ter postavil na njegovo mesto drugega, bo predsednik Hoover najbrž storil z državnim departmentom ter diplomatično službo.

Dobro je znano, da se Hoover zaveda rastoče važnosti dobro vodenih zunanjih odnosov z ameriški narod. Dobri časi pa so odvisni od mira in naš zunanji urad je agencija vlade za pospešenje mira.

Nadalje je pod našim sistemom predsednik direktno odgovoren za vodstvo zunanjih zadev in stvar državnega departmenta je dobaviti mu informacije, da lahko vrši svoje posle naprej. Hiter in zdrav nasvet je neobhodno potreben, kajti če se predsednika povede za nos vsled neutemeljenih poročil, katera mu pripravi department, se lahko ustvari položaj, ki dovede do resnih situacij, če ne do vojne.

V naši zadnji skopovni z Mehiko, tekem naše intervencije v Nicaragi in v številnih drugih slučajih bi prihranile točne in natančne informacije vladi Združenih držav številne zaloge ter izgube izgleda.

Predsednik in kongres bosta morala rešiti dva bistvena problema v reorganizaciji državnega departmenta ter zunanje službe. Prvi problem, da se najde primerne ljudi, bo sorazmerno lahka. Ključ k temu je denar.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

PREROKOVANJA PODROBNOSTI O ATENTATU NA PREDSEDNIKOV VLAK

Edison je našel 1200 rastlin, iz katerih je mogoče pridobivati gumij. — Iznajditelj, star dva in osemdeset let, ima Herbert Hooverja za svojega gosta.

FORT MYERS, Fla., 12. febr. Thomas Alva Edison, zatopljen v svoje eksperimente, ki obljublja, jo kmalu produkcijo gumija v masah iz navadnega plevela, je stopil danes na površje, ob priliki svoje dva in osemdesetega rojstnega dneva ter nudi svoj letni komentar glede modernega življenja.

To je bil pravi Edisonov dan v njegovem tukajšnjem zimskem domu. Narezal je "birth-cake" novemu predsedniku Hooverju, Henry Fordu in Harvey Firestonu, a drugi odlični gostje so predstavljali le ozadje. Mr. Hoover je bil le nadaljni pričtetnik v krogu treh starih prijateljev.

Iznajditelj je bil pozitiven glede številnih stvari. Objavil je, da je našel 1200 rastlin, da proizvajajo gumij in približno 40 teh bo "kultiviranih v velikem obsegu".

Napovedal je paniko, če se bo povečalo špekulacijo na borznem trgu, se zavzemal za nadaljnih \$24,000,000 za izvedenje prohibicije, zahteval mornariško enakost z Anglijo ter rekel, da je ambicija primerno domestilo za "college" vzgojo. Prepričan je nadalje, da sta golf in tennis neizmerne vrednosti za podaljšanje življenja, da mora biti možnost za vodstvo rojena v človeku ter se izrekel za občinsko obratovanje javnih utilitet. Odpustil je eno vprašanje kot "too damned ridiculous".

To je bil molčeč interview, v katerem je gluh iznajditelj hitro napisal odgovore na vprašanja, stavljena mu na pisalni stroj. Pozabil je na trideset obiskovalcev, ki so ga pozorno opazovali, zatopljen v pomen kompliciranih oblik, dočim je napisal odgovore na druga vprašanja zelo hitro z majhnim koščkom svinčnika. Na koncu pisanja je odgovoril z besedami na vprašanje, kaj bo storila znanost za svet v naslednjih petdesetih ali stotih letih.

— Mi ne vemo niti en milijonski del enega odstotka glede vsega — je rekel. — Mi ne vemo, kaj je elektrika, zvok in luč, vendar pa vidimo veliko otverjenje.

LINDBERGH SE BO POROČIL

Ustavil se je v Cozemel, Mehika, na poti v Havano. — Letalec se je zaročil s poslanikovo hčerjo.

MIAMI, Fla., 12. februarja. — Polkovnik Charles Lindbergh, ki se nahaja na poti iz Belize, Honduras v Miami, Fla., je spustil svoj aeroplan navzdol v Cozemel, Mehika, danes zjutraj ob polosmih, soglasno z radijskim sporočilom, katero so dobili uradniški Panameriške zračne družbe.

Cozemel je otok v bližini Yucatan ožine ter je gazolinska postaja na Miami panameriški zračni progi.

BLAZE, Honduras 12. febr. — Polkovnik Charles Lindbergh je odletel od tukaj malo po šestih urah danes zjutraj na poti v Miami, preko Havane.

Pet minut poprej je odletel Lyman Merritt, ki ga spremlja proti severu. Zadnja poročila pravijo, da se je Lindbergh zaročil s hčerjo ameriškega poslanika v Mehiki, Morrowa.

Mehiški predsednik dolži katoliške fanatike ter je oprostil svečeništvo. — Ena aretacija je bila objavljena. — Predsednik se je bal za svojo ženo.

MEXICO CITY, 12. febr. — Predsednik Emilio Portes Gil iz Mehike je včeraj zvečer pripovedoval poročevalcu "Worlda" o dinamitiranju privatnega vlaka v bližini Comonfort, v državi Guanajuato. Vračal se je v glavno mesto iz države Tamulipas, ko sta bila stroj in dva voza pograna v zrak.

— Zadovoljen sem, — je rekel, da je bila zarota proti mojemu življenju skovana v Mexico City in da so bili glavni v tej zaroti katoliški fanatiki ali kot pravimo mi, catolicos exaltados.

— Jaz nimam nobenega suma proti katoliškemu svečeništvu. V zadnjem času sem sprejel številna petilna pisma, ki so bila vsa anonimna, od tega fanatičnega elementa. Jaz jim nisem posvečal nobene misli ter jim, še sedaj ne pripisujem nobene važnosti.

Mehiški predsednik je rekel, da je bila ena aretacija izvršena v bližini Celya in da se pričakuje, da bodo nadaljne hitro sledile.

Portes Gil je opisal poskus napada proti njegovemu življenju ter rekel, da je bilo njegovo največje vznemirjenje ob času eksplozije strah za življenja njegove žene in majhne hčerke in za življenja žene in otrok vojnega ministra, generala Amara, ki so se vozili v isti kari z njim.

— Jaz sem bil v zadnji kari, — je prišel Portes Gil svoje poročilo o bombardiranju. — Bilo je devet kar v celum v predsedniškem vlaku.

— Mi nismo imeli nikakega svarila glede tega, kar prihaja. Naonkrat je nastala strašna eksplozija in spoznal sem, da je bil vlak dinamitiran. Vlak se je ustavil s sunkom in mi v zadnji kari smo lahko čutili, kako se nekateri kare pred nami podirajo.

— Odredili smo varnostne odredbe ki so bile mogoče v okoliščinah. Ko nismo čuli nikakih strelcov, smo pričeli s požigovanjem. Naša preiskava je hitro pokazala, da so dinamitarji pobegnili. Nato smo odšli navzdol s kar ter preiskali okolice. Nikogar ni bilo videti.

Predsednik Portes Gil je avto-

STRAŠEN MRAZ V EVROPI

V Berlinu porabijo vsak dan dvestotisoč ton premoga. — Sestradana zverjad se bliža človeškimi bivališčem.

BERLIN, Nemčija, 12. febr. — Po vsej Evropi je zavladal mraz, kakoršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V Berlinu porabijo vsak dan dvestotisoč ton premoga za segrevanje stanovanj. Ceste so prazne. Živil je začelo primanjkovati, ker so železniške proge močno poškodovane.

V zapadnem delu Vzhodnega morja je zamrznilo 30 ladij. Nemški zrakoplovec jih oskrbujejo z živili.

Iz raznih krajev prihajajo poročila, da so lačne divje zveri napadle človeška bivališča.

Pristanišči Varna in Burgas ob Črnem morju sta zamrznila prvič v osemdesetih letih.

Vsa severoevropska obala je zamrznjena kar otežkoča paroplovbo.

Foch ima relapse.

PARIZ, Francija, 12. febr. — Marsal Ferdinand Foch je imel včeraj zvečer lahak povratek bolezni, in danes zjutraj je bila sklicana konsultacija njegovih šestih zdravnikov.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 . . . . . \$ 9.30	Lir	100 . . . . . \$ 5.75
"	1,000 . . . . . \$ 18.40	"	200 . . . . . \$11.30
"	2,500 . . . . . \$ 45.75	"	300 . . . . . \$16.80
"	5,000 . . . . . \$ 90.50	"	500 . . . . . \$27.40
"	10,000 . . . . . \$180.00	"	1000 . . . . . \$54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vezavam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIK "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President   Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

“GLAS NARODA”
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja tist za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za štiri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$3.00

Advertisement on Agreement.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

“GLAS NARODA”, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

“TE DEUM” IN “EJA EJA”

V Rimu so se vršili te dni zgodovinski dogodki. Skoro šestdeset let trajajoči spor med Vatikanom in italijansko vlado je bil končan.

Sestavljena in podpisana je bila pogodba, ki daje obema strankama gotove koncesije.

Kakšne prednosti bo od te pogodbe uživala Italija, se zaenkrat še ne ve.

Da ne bo brez nič, je gotova stvar.

Papež je postal samostojen in neodvisen vladar.

S tem je storjen konec skoro šestdeset let trajajočemu prostovoljnemu jetništvu papežev.

Nadalje bo dobil papež nad sto milijonov dolarjev odškodnine, nekaj dragocenega ozemlja in razne druge koncesije.

Ko so podpisovali pogodbo, so se vršili nadvse dramatični prizori.

V imenu italijanskega kralja je podpisal Mussolini, v imenu papeža pa kardinal Gasparri.

In ko je Gasparri podpisal, je podaril zlato pero ministru predsedniku Mussoliniju.

Navzoč je bil tudi Mussolinijev tajnik Giunta, tisti Giunta, ki je dal pred leti zažgati slovenski Narodni Dom v Trstu.

Medtem so pevci na dvorišču zapeli “Te Deum laudamus”.

— Med petje Zahvalne pesmi. — pravi poročilo, — so se pa mešali fašistični bojni kriki: “Eja, eja eja!”

Kakšne posledice bo imela pogodba?

Ali se bo pod vplivom papeža kaj spremenilo stališče Italije napram našim zaslužnim bratom.

Ali bo napočil dan, ko bodo po našem Primorju potihnil klici “eja, eja” ter se bo naš narod oddalnil in Zahvalno pesem zapel.

Ta misel je skoro prelepa in preveč drzna, da bi se mogla uresničiti.

Toda tisti, ki upa, se oprijemlje vsake bilke.

Naš narod spravlja s svojo usodo v soglasje vse bližnje in daljne politične dogodke, upajoč, da se bo iz njih izcimila njegova rešitev.

Toda kot rečeno — taka upanja so preveč drzna in prelepa, da bi se mogla uresničiti.

Najbrž se bo zgodilo drugače.

Z zlatim peresom, ki mu ga je podaril kardinal Gasparri, bo Mussolini podpisal najbrž še dosti odredb, kojih namen bo še večje zatiranje in še večje zaslužnje našega naroda v Primorju.

TROCKI DOSPEL V CARIGRAD

Bivši boljševiški minister je došel iz Odese v turško glavno mesto. — Najbrž bo odpotoval v Nemčijo.

CARIGRAD, Turčija, 12. febr. Bivši sovjetski vojni minister Leon Trocki je došel danes iz Odese. Takoj so ga obkolili turški detektivi ter odšli z njim v nekdanjo hišo, kjer bo njegovo začasno bivališče.

Ze dva meseca so krožile o odhodu carigradskega izgnanstva Trockea.

ga najrazličnejše govoriče, ki so bile pa več ali manj brez podlage.

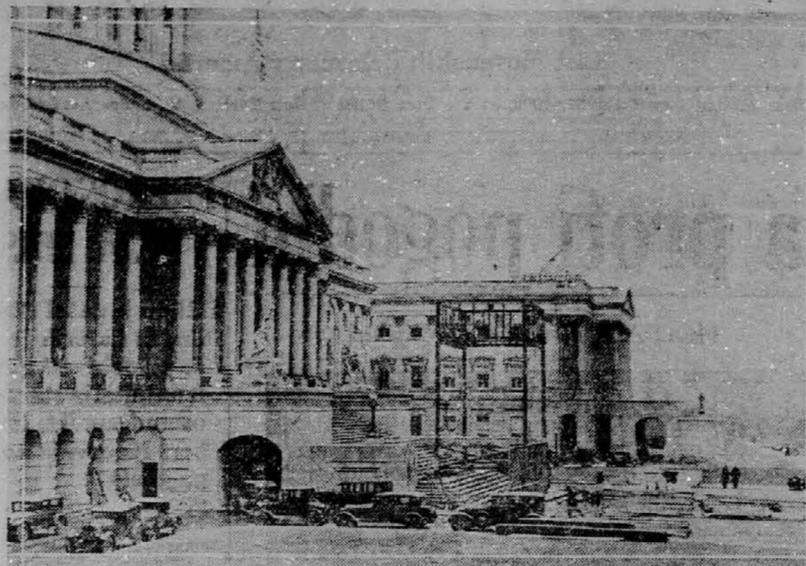
Trocki se baje namerava naseliti v Nemčiji.

Kraljeva ljubljena žalostna.

LONDON, Anglija, 12. febr. — Najbolj priljubljen psiček kralja Jurija, po imenu Snipe ter njegov papagaj, Charlotte, ki sta bila puščena sama, ko so odvedli v soboto kralja v Bognor, sta zelo žalostna.

— Where is captain? — pranje papiga, dočim leta Snipe ne prestando po palači ter išče svojega gospodarja.

INAVGURALNI ODER

so začeli graditi pred Capitolom v Washingtonu. Na tem odru bo dne 4. marca Herbert Hoover inavguriran predsednikom Združenih držav.

Novice iz Slovenije.

Ana Hudovernikova umrla.

Po dolgotrajni mučni bolezni je izdihnila v Ljubljani svojo dušo Ana Hudovernikova, soproga prvomestnika Ciril-Metodove družbe, predsednika Notarske zbornice, notarja Aleksandra Hudovernika.

Pokojnica je bila rodom iz ugledne narodne obitelji Roblekov v Zaleu. Bila je sestra sivočrnega državnega poslanca, veleposestnika Frana Robleka.

Obdukcija zastrupljene služkinje.

Pod sumim, da ni umrla naravne smrti, je bilo obducirano truplo služkinje Margarete Dobaj, ki je umrla pred kratkim v mariborski bolnici. Služkinja je služila pri nekem mariborskem profesorju. Pri obdukciji so ugotovili sumljive vbojltaje z medicinskim injekcijskim aparatom. Notranje organe služkinje, ki je bila najbrže zastrupljena, so odposlali kemijskemu zavodu v preiskavo.

Policija je tudi izvršila hišno preiskavo pri profesorju, kjer je služkinja služila, ter našla celo zbirko raznih medicinskih aparatov in strupov. Služkinje, ki so služile pred Dobajevo pri tem profesorju, so ga večkrat ovadile zaradi nečloveškega ravnanja.

Jenku Klemenčiču zvišana kazen za dve leti.

Ljubljansko državno pravdnišvo je prejelo odlok stola sedmorice v Zagrebu, na podlagi katerega je Jenku Klemenčiču, ki je bil pred poroto obsojen radi roparskega napada na pošto ambulanco, zvišana kazen za dve leti. Klemenčič bo moral torej sedeti v ječi 7 let.

Razprava proti Jenku Klemenčiču, ki je vzbudila široko Slovenije veliko senzacijo, se je vršila lani sredi decembra. Klemenčič je bil obtožen, da je lani dne 25. avgusta med postajama Šmarje in Skofljica, ko je vlak pasiral krajši železniški predor, vlomil v ambulanci voz, zavratno napadel poštnege zvaničnika Francea Brátovža, mu nastavlil samokres prsi, mu pokleknil na prsi in ga

zvezal. Nato je prerezal večjo pošto vrečo, v kateri je bilo 183.590 dinarjev ter s plenom pobegnil. Porotna razprava je trajala dva dni. Čeprav ni bilo proti Klemenčiču direktnih dokazov, so bile vendar indicije, ki so govornile zoper njega, tako močne, da so porotniki spoznali obtoženca krivim z 11:1 glasom, na kar je sodišče Klemenčiča obsodilo na pet let težke ječe s poopravitvami. V kazni se mu je vstrel tudi preiskovalni zapor.

Obsojenec je sprva kazen brez vsake izjave sprejel, kasneje je pa njegov zagovornik vložil ničnostno pritožbo. Pritožil se je pa tudi državni pravdnik dr. Lavrenčak radi prenizko odmerjene kazni in te dni je prišel odlok stola sedmorice v Zagrebu. Stol Sedmorice je zavrnil Klemenčičevo ničnostno pritožbo, pač pa je ugodil zahtevi državnega pravdnika in je kazen obsojenca zvišal za dve leti.

Težka nesreča delavca.

24. januarja okrog 5. ure popoldne se je pripetila v Kranju na parni žagi tvrdke Karel Schindler, ki se nahaja poleg sestajnega poslopja, težka nesreča. Popoldne je bil zaposlen pri cirkularki-žagi 28-letni delavec Andrej Kuralt od Sv. Duha pri Škofiji Loki. Ko je cirkularka prežgala, skoro cel tram, katerega je Kuralt z levo roko uravnal, mu je nenadoma pod nogami spodrsnilo na zmrznjenih tleh, da je padel na kolena. Pri tem je tudi omahnil in sunil z levo roko naprej, da

Pomoč proti vnetim ledvicam in mehurju.

Vsi oni, ki trpe na nerednosti ledvic in mehurja, naj bi jim bil za vzgoj od Mr. Geo. Leavitt, Sublett, Kans., ki pravi: — “Imel sem nerednosti ledvic, bolel me je križ in bil sem nerosen ter stalega zdravja. Zdel sem jemati Nuga-Tone in zdaj sem zdrav in močan.” Nuga-Tone hitro odpravi take nerednosti, ker ono očisti telo strupenih snovi, ki povzročajo te nerednosti. Nuga-Tone je čudovito uspešen, že 49 let. Je zelo izvisten za ostarele ljudi, ki so izčrpani in onemogli, kakor tudi za mlade, ki izgubljajo zdravje in moč. — Nuga-Tone napravi močno kri, povrne moč živcem in drugim organom ter splošno izboljša zdravje. Nuga-Tone lahko kupite povsod, kjer se zdravlila prodajajo, ako ne, naj vam ga trzovce naroči od zagagatelja z zdravili. (Adv.)

NA LOVU ZA DIVJIMI ŽIVALMI

se nahuja v Afriki Newyorčanka Miss Gertrude Sanford. Na sliki jo vidite z antilopo, katero je sama ustrelila.

UMOR V ŽELEZNIŠKEM VAGONU

Pred kratkim se je oligrala na glavnem kolodvoru v Bukarešti po prihodu vlaka iz Targovista krvava drama, ki bi jo lahko imenovali tragedijo ljubosunja.

V urad postajnega načelnika je pridiral zasopel mož, ki se je predstavil za Gussija, veleposestnika, in je povečal, da leži v vagonu na progi mrtič, njegov sošed Vintiliseu iz Targovista. Ker se je postajni načelnik pobliže informiral kako je mož umrl, je Gussi povedal, da ga je on ustrelil.

Postajanačelnik je telefoniral na policijo, ki je morilca prišla in zaščitila. Zgodovina umora je dokaj nenavadna. Vintiliseu je imel z ženo Gussija ljubavno razmerje. Imal pa je premalo denarja, da bi si v njeni družbi lahko privoščil ljubezensko pustolovščino. Zato se je preskrbel denar na originalni način. Odkupil je Gussijevo žeto za 200.000 lejev in je deponiral tisto na ime veleposestnikove žene, njegove prilježnice. Nato je brez zavesti v Bukarešto, kjer ga čakaj važni opravki. Telegram je bil samo pretveza, kajti odsotnost Gussija z doma je Vintiliseu izkoristi za to, da je naložil na dva tovrstni avtomobila vse dragocenosti v njegovem stanovanju ter se odpeljal: pohištvo, ženo in denarjem u kmete, da bi tam lahko začela “novi” življenje.

Usoda pa je bila dovolj kruta da je brzojavka, katero je prejel Gussi, prečkala pot obeh tekmecev baš na kolodvoru v Bukarešti. Vintiliseu se je pripeljal baš iz Targovista v Bukarešto, Gussi pa je vstopil v isti vlak in odlekel kjer je sedel njegov tekmeček. Brez oklevanja je potegnil samokres in obračunal z njim. Drama ljubosunja se v se v Rumuniji silno komentira.

Najtrši metal na svetu.

PHILADELPHIA, Pa., 12. feb. Carboloy, o katerem se glasi, da je najtrša kovina na svetu, je bil večeraj preizkušen v tukajšnjem Navy Yardu. Novi material je sestavljen iz tungstena, karbida ter kobalda.

Dva mornariška avijatika sta se ponesrečila.

SAN DIEGO, Cal., 12. febr. — Mornariška letalca, neki seržant in neki korporal sta bila ubita večeraj popoldne, ko je padel nju biplan na nekdo renčo pet milj severno od tukaj. Vzroka nesreče še ni bilo mogoče ugotoviti.

Agitirajte za “Glas Naroda”, največji slovenski dnevnik v Ameriki

NAZNANILO.

Naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal zastopnik naše lista

Mr. Joe Černe

in ga obenem rojakom tople poročamo.

Uprava lista.

ZAKAJ SO NAŠE POŠLJATVE NAJCENEJŠE IN NAJMITREJŠE? KER JE NAŠ PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Udobnosti, ki izvirajo iz poslovanja v velikem obratu, pridejo našim strankam v korist.

Naši stroški za posamezna nakazila so manjši, vstred česar so cene pri nas nižje kot pri agentu ali zavodu, ki mora poslati Vašo nakaznico v izvršnje v New York.

Hitrost našega poslovanja je nedosegljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširne zveze, da se posveča našim nalogom največjo pozornost.

Naše denarne nakaznice odposljemo z vsakim zamozoparnikom, ki odpre v New Yorku — toraj brez zamude in nadaljnjega poslovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu “Glas Naroda”.

Za zneke nad \$200.— računamo primerno nižjo ceno, katero vam radevolje sporočimo predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami izven New Yorka, kar dokazuje, da se lahko okoristi z našim poslovanjem vsak, pa najsiho še tako daleč proč od poslovnega središča Amerike.

Pošljite toraj Vašo prihodnjo denarno pošiljatelj nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK

Peter Zgaga

Največji hujskač v američkem senatu je senator Heflin.

Napada vse, kar je katoliškega in kar količ kaj diši po mokroti.

Njegove nezmislne predloge običajno podpira deset senatorjev.

Torej niti en ducat jih ne more spraviti skupaj.

To je precej dobro znamenje za ameriški senat.

To se je baje res zgodilo v nekem michiganskem mestecu.

Pred sodnikom se je moral zagovarjati star lahkoživček, ker je kršil suhaško postavo.

Pri njem so namreč našli steklenico žganja.

Sodnik ga je obsodil na deset dolarjev grobe.

Lahkoživček je globo brez ugovora plačal.

— Dajte mi potrdilo, — pravi, — je rekel sodniku.

Sodnik mu pa potrdila ni hotel dati.

— Ali verjate v življenje na onem svetu? — ga je drzno vprašal lahkoživček.

— Seveda, — je odvrnil sodnik. — Zakaj vprašate?

— O, kar tako. Ko bom prišel v nebesa, me bo vprašal sveti Peter: — Pa si kaj pil doli na zemlji?

— Seveda sem pil, — mu bom odvrnil, — pa sem se kmalu prepričal, da mi ne nese. Ker so našli pri meni steklenico žganja, mi je naložil sodnik deset dolarjev globe.

— Ni mogoče, — se bo začudil sveti Peter. — Kje imaš potrdilo?

— Ja, potrdila mi pa ni hotel dati.

— Takoj prinesi potrdilo, — bo zapovedal Peter. In jaz revež se bom moral odpraviti po potrdilo globoko doli v pekel, kjer se bo ste vi greli, gospod so tnik.

V Franciji so imeli izbornega konja dirkača, ki se je pa pričel starati in se pri dirkah ni več tako obnesel kot bi se moral.

Neki zdravnik mu je vcepil mladostne zleze, pa tudi to ni pomagalo. Naslednjega dne so našli konja mrtvega.

To se večkrat dogaja v zdravniški praksi.

Zdravniki imajo za to priljubljeno pojasnlo: — Operacija se je izborno posrečila, toda bolnik je umrl.

B a j k a.

Zivelu na dva brata. Oče jima je umrl ter jima zapustil ogromno premoženje.

Prvi brat se je poročil, drugi je pa ostal pečlar ter se mu je do smrti dobro godilo.

Neka občinska bolniška stržnica je dobila sledeče pismo:

— Častita sestra! Naznanjam vam, da moja pokojna žena ne potrebuje več vaše službe, ker se je preselila na oni svet. Za vašo prijazno pomoč v tej zadevi vam bom vedno hvaležen.

— Le pogledj ju, — je rekel rojak tovarišu ter pokazal na zaljubljeni parček v parku. — Sedita na klopi drug poleg drugega in se tesno objemata. Danes se imata še neznanako rada, jutri bo sta mogoče pa že poročena.

Danes je pepelnica sreda. Torej pepela na glavo; jaz in ti in ti in ona in vsi! Da bi le pepel kaj pomagala! Da bi le kaj zalregel!

Nekateri naši ljudje so sploh čudni. Stavim, da boš videl tega ali onega, ki si bo danes zjutraj grehe splakoval z vinom ali pa še s tako hujsko rečjo.

Navsezadnje pa: samo da tekne ter da sta sreca in duša zadovoljna.

Za telesne potrebe ima po osemnajsti amendment nebroj zdravil.

— Presnetna smola, — je vzkliknil žepar, — danes sem ukradel že štiri denarice, pa je v vseh štirih skupaj komaj en dolar denarja. Potem se pa še ljudje čudijo, če v teh slabih časih zaide človek na slaba pota.

ZBLIŽANJE MED POLJSKO IN NEMČIJO

Med Poljsko in Nemčijo se je te dni podpisal specialen trgovinski dogovor, ki urejuje med obema državama promet z lesom. Dogovor sta podpisala poljski zunanji minister Zaleski in Rauscher, nemški poslanik v Vrašavi.

Ta dogovor komentirajo tako nemški in poljski kakor tudi drugi listi kot ugodno znamenje za nadaljnji razvoj poljsko-nemških trgovinskih odnosov. Posrečilo se je kljub pesimističnemu presojanju s tuncije doseči sporazum v razmeroma kratkem času, kar se tolmači kot znak, da bo mogoče tudi v drugih problemih gospodarskega razmerja med obema državama priti do izhoda, ki bo zadovoljeval obe strani.

Kakor znano, vlada med Poljsko in Nemčijo povsem nenormalno stanje, prava carinska vojna, brez vsakršnih trgovinskih pogodb. Sporazum glede trgovine z lesom pomeni šele prvi ugodni zaključek gospodarskih pogajanj, tiče se samo ene panoge vnanje trgovine. Ali začetek je vendarle storjen in to že mnogo pomeni. Osobito ker se naglašja, da so se Nemci dolgo branili, ugoditi poljskemu stališču glede prometa z lesom, pa so končno vendarle popustili. Smatra se, da je treba to označiti kot preokret v zadržanju Nemčije in da se more tudi v nadaljnjih pogajanjih pričakovati večja koncilijantnost na obeh straneh.

Seveda pa bo treba še pokazati, če ni tako optimistično pričakovanje še nekoliko prerano.

Na Poljskem je zavladalo zadnji čas precejšnje ogrčenje zoper Nemčijo; ko se je objavila tajna Gronerjeva spomenica, so jo Poljski smatrali kot znak sovražnih nemških namenov do Poljske. Še od prej pa je bilo v Poljski razburjenje zaradi nemške manjšinske ofenzive. Enunciacija ministra Stresemanna, v Locarnu glede nemške manjšine je sprožila na Poljskem zelo oster odmev. V Varšavi posebno naglašajo, da imajo Nemci s svojo manjšinsko politiko prav specialen namen. Njim ne gre za to, da bi se v kulturnem pogledu zadovoljila nemška manjšina, marveč jo hočejo imeti nezadovoljno, da bi jo mogli tena uspešneje porabljati za argument pred Evropo, kako potrebna je korektura državne meje na vz-

hodu. Nemci se vedno znova vračajo na svoje zahteve glede povratka gornje Šlezije in koridorja in vse njihovo manjšinsko delo je organizirano v tem smislu. Nemška manjšina dobiva iz rajha obilo denarno pomoč v stremljenju, da vztraja na svojih pozicijah na Eki časa, da bo mednarodna situacija dovoljevala načeti vprašanje vzhodnih meja. To so očiti s poljske strani, ki povzročajo, da so nacionalno-politični spor ne more ublažiti; tudi oficijalne poljske osebnosti so nemški manjšini očijantnost v političnih vprašanjih državljansko neobjalnost, ki jim jo diktira Berlin.

Spričo vsega tega je težko, da darski spori med sosedoma,

Jezikovni problem v Flandriji.

Nedavno je bil izvoljen za zastopnika mesta Antwerpna v Belgijskem parlamentu 'svojčas na smrt' obsojeni flamski "veleizdajalec" Borms. Dogodek je izzval veliko konsternacijo v patrijotičnih krogih in še bolj raznel jezikovno borbo med obema vejama belgijskega državnega naroda, med farnesko govorečimi Valonci in Nizozemcem sorodnimi Flameci.

Flameci tvorijo čez polovico belgijskega prebivalstva, vendar so bili v preteklem stoletju zapostavljeni v kulturnem oziru razvitejšim Valoncem. Flamsko gibanje za enakopravnost datira sicer že od ustanovitve neodvisne Belgije l. 1830., vendar se je le polagoma uveljavljalo in izvojevalo s težkimi desetletnimi napori pravico za pravico. Upravni jezik za celo Belgijo je bila desetletja "zgodnja francoščina". Šele leta 1878., je bilo uvedeno za flamske province uradovanje v materinskem jeziku. Do l. 1880 je izhajal uradni list "Moniteur belge" samo v francoščini. Tega leta se je uvedla flamsčina, toda samo v naslovju, dvojezični besedilo pa prinajmanj še od l. 1895. Po l. 1886. je dobilo nekaj kovanega denarja dvojezični napis, znanke so dvojezične šele od l. 1891., poštni pečati pa komaj od l. 1910. Po l. 1894 se je smelo prisegati v obeh deželnih jezikih. Zakon iz leta 1895. pa je uvedel načelo dvojezičnosti za celo državo. Vendar so bile te pridobitve Flamecev čisto le bolj na papirju. Dejansko je prevladovala francoščina.

Nemške okupacijske oblasti so med svetovno vojno z vso vnamo pospeševale flamsko gibanje in mu dajale separatistično smer. Zadnjih deset let beleži flamsčina velik razmah. Temelji gibanja niso samo narodnostni in jezikovni, marveč tudi verski in socijalni. Zlasti na kmetih igra verski moment velike vloge. Katoliška duhovščina smatra, da bo s pospeševanjem flamsčine laže ohranila priprosto ljudstvo pod svojim vplivom, docim bi moglo znanje francoščine širiti "brezverske" nazore in bi se ljudstvo "pogubilo." Socijalni moment pa izrabljajo delavski voditelji za borbo flamskega proletarijata proti pofranceznemu kapitalu in buržoaziji.

Dočim je takoj po vojni flamska liberalna stranka v nsprotju s katoliki in socialisti še priznavala prednost francoščini kot obe na rodnosti spajajočemu svetovnemu jeziku, so se sčasoma prav vsi flamski posianci priključili vse ovire rušečemu gibanju. V ustavi zagotovljena enakopravnost obeh jezikov se je uveljavila tudi v praksi. Danes se priznava k flamskemu pokretu prav vseh 88 poslancev iz flamskih province. Vendar se tudi med njimi razlikujejo nijanse. Na skrajni levici je 5 aktivistov, ki so izraziti separatisti tudi v političnem oziru, v sredini stoje klerikali in socialisti, na desnici pa s liberalci kot zastopniki deloma pofranceznostnih flamskih mest še nekoliko upirajo jezikovnemu radikalizmu.

Ta radikalizem dejansko obstaja. Nekateri flamski voditelji zasledujejo že imperijalistične tendence, kakršne se prav rade porajajo pri mladih, komaj osvobodjenih narodih. Sklicujoč se na številno premoč germanškega življa, smatrajo, da pripada Flamecem pravstvo v državnem življenju nad francoskimi Valonci in pofranceženo visoko buržoazijo. Vzeti hočejo v roke vodstvo belgijske politike in uveljaviti premoč flamsčine nad francoščino.

V težki finančni krizi, ki je zadela Belgijo nekako istočasno kot Francijo, je jezikovna borba trenutno stopila v ozadje. Po prestani krizi pa se s tem večjo silo zopet pojavlja.

Valonci, ki dolgo časa niso posebno energično reagirali na flamsko gibanje, ker so ga smatrali za umetno izzvano, so se spričo flamskih hegemonističnih tendenc končno le zganili. Njim se zdi prisilna dvojezičnost popolnoma odveč in neizpeljava. Francoško govorečemu Valoncu velja učenje malopembne flamsčine kot izguba časa. Raje je pripravljen pustiti Flamecem, da se v svojem delu dežele vladajo sami, kot pa, da bi se tudi na Valonskem uvajala dvojezičnost.

Lani se je pri razpravi o rabi jezikov v armadi sklenila ustanoviti ločenih flamskih in valonskih vojaških enot. Vendar bi morali vsi oficirji biti večji obeh jezikov. Kakor pa vse kaže, pojde razvoj še dalje in pride končno do popolnega dualizma med Flandrijo in Valonijo v upravnem in vojaškem pogledu. Ali bo vse to rodilo razcep in razpad Belgije?

NAJNOVEJŠE EINSTEINOVO DELO

Pruski znanstveni akademiji v Berlinu je predložil sloviti fizik prof. dr. Albert Einstein novo delo, ki po njegovi lastni izjavi vzbudilo po svetu še večjo pozornost nego njegova relativitetna teorija, ki jo dopolnjuje. Učenjak je snoval celih deset let novo teorijo o skupnosti med elektrodinamiko in mehaniko. Jedro te teorije, težko matematično delo na petih straneh, je sedaj vrgel v svet. Sicer je obsegala tudi relativitetna teorija ob svoji prvi objavi "samo" tri strani. In je prevrnila vse dotodanje naziranje o podobi sveta. Prof. Albert Einstein bo štel 11. marca t. l. 50 let.

PROTIVERSKA PROPAGANDA SOVJETOV

Kakor smo že ponovno pisali, razvijajo sovjeti veliko protiversko propagando, ki pa doslej ni imela velike uspeha. Zato so sovjeti sklenili to žalostno borbo še bolj pojačati in so odredili, da se meseci februar in mar določeni za protiversko propagando. Povsod se bodo vršila predavanja in brezplačno se bodo razdeljevale brezplačne knjige.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Zdi se, da pesimizem glede obstoja Belgije ni upravičen. Flameci in Valonci imajo enak interes na obstoju skupne, širše domovine. K skupnosti jih silijo gospodarski interesi in pa posest velike kolonije Konga, ki je temelj njihovega blagostanja v bodočnosti. Neodvisnost Belgije smatrajo eni kakor drugi tudi za potrebo političnega ravnotežja v Evropi. Omeniti je, da tudi Anglija, ki je prava stvariteljica Belgije ne bo zlepa dopustila njenega razpada.

Iz teh vidikov je pričakovati, da se bo belgijska domača politika v prihodnja leta razvijala v pravenega dualizma med Flandrijo in Valonijo v upravnem in vojaškem

Pri sinovih večnega ledu.

Domovina Eskimov je ameriško-azijska obala severnega Ledenege morja in otoki pred njo. Nič na svetu ni puščobnejša, nič brezupnejša nego te neizmerne, gole ledene in snežene puščave. Tu pomladi in jeseni skoraj ne poznajo, marveč si sledita poletje in zima skoraj neposredno. Dolge noči v ledeni puščavi legajo na duha in ga more. Pozimi nepregledna površina ledu in snega; poleti golo kamenje in brezkončna močvirja, suša, žolstosivo mahovje — to je vsa uboga izpremeba v tej enolični pokrajinski sliki! Ostri vetrovi iz Ledenege morja, ki imajo povsodi odprto pot, izključujejo vsako bujnejše rastlinstvo. Mraz naraste na 40 do 60 stopinj.

Samo za eno moremo ljudi v teh pokrajinih zavdati: za severni sij. Nenadoma se pokaže in v orjaškem svetlobnem obloku podboči nebesni svod. Potem izpreminja svojo obliko in lije v širokih, krasnobarnih pramenih. Prameni so v neprestanem gibanju, ustvarjajoč vedno nova čuda svetlobe, slednjic se razpusti celo nebo v morje svetlobe. Vse te prikazni spremlja čudno sikanje. "Duše rajnikih se gibljejo," pravijo Eskimi. Zrak je vsled strahnega mraza prenasičen z elektriko, ki se proži v bliskih, bodisi da si gladši brado ali pa primež za puško.

V tej deželi oznanjajo misijonarji evangelij. Njihovo stanovanje je kladara, katero pokriva v notranjosti 30 cm debela ledena plast. Ko pišeš, ti zledeni črnijo; pri sv. daritvi primrzne mahniku kelih na ustnice.

Vendar v teh ledenih in snežnih puščavah le ni zamrlo vse življenje. Velike črede divjih severni jelenov se pasejo tu, nečeste jate ptic selivk guezdijo mirno po barjih; grbast bivoj in los hodi tu svoja pota. Kiti, beli medvedi in ribe vseh vrst in velikosti vrve poleti v teh, drugače zamrzjenih in sapotnih vodah.

Koliko je Eskimov, nimamo za-

mesljivih števil. Cenijo se na največ 20.000 duš. Očividno so v sorodu z mongolskimi plemeni, posebno Tunguzi in Jakuti v severni Sibiriji. Ženske so po postavi, obrazu in barvi nežnejše nego moški; imajo ognjevite oči, a lastne nosijo kakor Kitajke in Japonke v šopa, pritrjenem vrh glave. Eskimo je nadpovprečno visok, skladne postave, širokih pleč in prožnih gibov.

Eskimi so narodič, ki slovi po svojem gostoljubju, plemenitosti, postrežljivosti in vljudnosti; seveda pa ni brez napak, med katerimi se more trma stopnjevat do junaštva. Oblačijo se Eskimi v kožo, stanujejo v najboljšem slučaju v lesenih kočah, drugače pa v podzemskih jamah ali snežnih kočah. Luč in toploto jim daje mah, natopljen s tjušnjevo mastjo.

Eskimo uživa samo surovo hrano; vsak dan poje neko količino mesa, katerega žvečijo že tudi dojenčkom. Ob tej hrani se razvije Eskimo v močnega človeka z dobro razvitimi mišicami, obilno krvjo in debelim salom. V sili more Eskimo osem dni in noč korakati brez hrane, ves premočen. Ne prehladi se nikoli.

Žene opravljajo vsa domača dela, moški hodijo na lov. Ne strah jih nobena nevarnost, strahu ne poznajo in se lotijo medveda s svojim priprostim orožjem iz neposredne bližine. Vsekakor se strelno orožje tudi med Eskimi vedno bolj širi.

Eskimo je izredno bistrega uma, njegov spomin je občudovanja vreden. Misijonarji hvalijo tudi otroke, da so nadarjeni pazljivi. Eskimski jezik je bogat, zmiseln in dosledno oblikovan. Verujejo Eskimi v eno božanstvo, ki ga imenujejo "Anuta" — oče; razen tega imajo celo vrsto drugih dobrih in zlih duhov. Carovnikom se pri njih dobro godi.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"!

POLOŽAJ V SOVJETSKI RUSIJI

Iz Rusije, ali točneje o Rusiji se v zadnji dobi množijo poročila, ki nikakor niso ugodna za sedanje stanje sovjetskega režima. Ne mislimo s tem na alarmantne vesti o kmetijskih upornih pobojih, izvršenih nad komunističnimi emisarji po kmetih in kar je še slšnih "vesti", ki imajo skupno svojstvo, da prihajajo "o! ruske meje," kar pomeni nekako toliko kot so nekdanj pomenile novice z divjega ameriškega zapada.

Mislimo marveč na mirne, več ali manj objektivne, gotovo pa resne članke, ki popisujejo vsakovrstne težave sovjetskega režima; nekateri od njih izhajajo od avtorjev, ki so bili sami v Rusiji ali so celo še vedno tamkaj.

Iz njih odseva predivsem dejstvo, da traja še vedno hudo nasprotstvo med kmeti in mestnim prebivalstvom, da imajo sovjetske oblasti velike težave z zbiranjem živl, osobito moke, za msta, da se državne trgovinske organizacije le s težavo borijo zoper konkurenco zasebnih trgovcev. Dalje je težava zaradi pasivnega odpora kmetijskega prebivalstva glede posevkov; država bi rada izdatno povečala areal poljsne zemlje in je v to svrhu povečala propagando; ali uspehi niso bili zadostni. Zakaj poglavitna ovira je v dejstvu, da se kmetje ne morejo v ekvivalentni izmeri zalagati z industrijskimi izdelki, ki so v primeri s poljedeljskimi proizvodi mnogo predragi. Kmet spričo tega ne more imeti produkeijske in trgovinske ambicije, ker si je v svesti, da bo moral in moral pridelek prodati pod eno, gotovo pa po izdatno nižji ceni, nego bo plačeval izdelke, ki jih dobiva iz mesta.

Vprašanje odnosov do bogatejših kmetov, kulakov, še vedno razburja sovjetske teoretike in praktike in je z navedenimi problem v najtesnejši zvezi.

V političnem pogledu se sovjetske oblasti z največjo vnamo pripravljajo na velike volitve, ki bodo spomladi in ki se tičejo celice vsega sovjetskega sistema, lokalnih sovjetov, ki potem delegirajo svoje člane v višje sovjetske organizacije. Vodstvo stranke se trudi, da pridejo v novih volitvah sami najzanesljivijsi pristaiši stranke. Zadnja notranja borba v stranki, ki je končala sicer s popolnim porazom opozicije, ki pa je vendarle pokazala mnoge opasne pojave. Dusi je opozicija razkrojljena na vse vetrove, vendarle še vedno ne miruje in Trockega kritični spisi o sovjetskem režimu prihajajo na svetlo celo v inozemstvu. Boljševiški intereni spori so pokazali svoje posledice celo že v inozemskih komunističnih organizacijah. Zato si hočejo boljševiki zagotoviti zanesljivo sestavo sovjetskih celic, ki naj bi v bodoče preprečila slšne zmede, kakor jih je napravil afront Trockega.

Miss Elionor Smith

17-letna Brooklynčanka, ki je bila s svojim aeroplanom neprestano v zraku 13 ur in 17 minut.

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskarnju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zem npr. vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA SAMO \$1.
(Za Canado \$1.20 s poštino in carino vred.)
Poštino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinele veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učijo zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o kraji, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je na tej potrebi ugodno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

- Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.
- Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.
- Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.
- Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.
- Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en tečen imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAJBOLJŠA DRSALKA

je Miss Leila Brooks, ki je porazila nešteto rekordov.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Jules Lermine:

JABLANA

Jacques ni bil slab človek. Le nekoliko živahen je bil in težko se je zoperstavljal trenutnim poželenjem. Vnet dijak prava, prežet s Schopenhauerjevo filozofijo, je živel trdo življenje. Ker mu je majkalo denarja, je dajal privatne ure in njegovo življenje je dopuščalo mnogo želja.

On odločno ni bil slab človek. Toda teža življenja ga je vedno bolj tlačila in čisto je podlegel razpoloženjem, katerim se je — kot bomo videli — malo preveč rda-jal.

Nekega poletnega večera jo je mahal s praznim žolodcem in praznim žepom skozi Pariz. Pri tem ga je navdajala s tihim jezo misel na nek izlet, določen za prihodnji dan, ki se ga radi pomanjkanja denarja ne bo mogel udeležiti. Tako je prišel skozi predmestja in ob osmih zvečer se je znašel na dolgi, prazni, deželni cesti, ki je peljala preko Aubervillierske ravnine.

Nenadoma pa je začelo deževati v velikih kapljah in hkrati tudi grmeti. Jacques ni bil strahopetec, ni se bal ne bliska, ne groma. Tembolj pa ga je navdajal s skrbjo dež, ki je močil njegovo težko prisluzeno obleko.

Ne levo, ne desno, ni bilo ob cesti nikakega zavetja. Končno — kakšna sreča — je zapazil neko drevo, edino, rahlo nagnjeno jablano. Jacques jo je z veseljem pozdravil in se skril pod njene veje.

Nevihta je vedno bolj narasčala. Jacques, ki nikakor ni bil slab človek, glasno zavijajoč ter se naslonil na steblo jablane, s hrbtno obrnjen proti Jacquesu, katerega ni zapazil! Ta mož se ga je bil pač nekoliko preveč nalezel. Po videzu sodeč, je bil to konjski mešetar, ki je napravil dobro kupčijo. Mrmral je poglasno: Pri takem vremenu, pa moram iti peš....

Jacques nikakor ni bil slab človek. Se enkrat moramo to povdariti, zakaj od tega trenutka dalje, bo mogoče kdo nekoliko vzdovnil nad njegovim značajem.

Ko je slišal ječkanje tega neznanca in se prečital, da niti na najbolj uljudno vprašanje ne dobi odgovora, je šel Jacques tiho okoli drevesa, zgrabil moža za vrat in ga zadavil. Ko je to storil, je vzvil iz torbe denar in ga vtaknil

v svoj žep. In ker je bilo že pozno, se je vrnil proti Parizu.

Jablana, ki se med tem dogodkom ni ganila, je šla za njim. Ni običajno, da bi šla kaka jablana za človekom, ki je nekoga zadavil. Zato bi bilo krivično, ako bi smatrali Jacquesa za strahopetnega, ker je bil nekoliko presenečen.

In ko je zaslišal za seboj na cesti drsanje korenin, se je okrenil in videl — črno v črnem — jablano.

Lepo, je rekel, pač nisem popolnoma pri zavesti! Brez dvoma pomanjkanje navade. Bo že bolje. Šel je dalje in drevo mu je sledilo.

Jacques je začel premišljevanje. Torej, je rekel sam pri sebi, ta jablana je vidna oblika vesti, kakor duh Baucis v Macbethu. Ta slučaj varanja čutov pa je tembolj čuden, ker ne čutim prav nič, da bi me pekla vest. Nič ne de. Denar imam, ponoči bom dobro spal in jablana se bo jutri zjutraj vrnila na svoje staro mesto.

Jacques je bil mirne narave in se je znal prilagoditi razmeram. Ko je z zadovoljstvom prečel vsoto, ki jo je imel v žepu, je pospešil korake. Pa ne zato, da bi ušel drevesu, čigar korenine so bile neutrdujlive, temveč, da bi čimprej sam prišel k počitku.

Dospel je do svojega doma. Pred vrati se je vprašal ali bo mogoče jablana vstopila z njim, in začutil je skoraj sočutje zanjo, ko je pomislil na ozka hišna vrata, ob katerih bi se veje gotovo polomile.

Pozvonil je, odprl in zopet zaprl. Jablana je ostala zunaj. Jacques se je nasmehnil, pa ne zato, ker ga je jablana motila. Pomislil je na gospodinjico, ki ni rada videla, ako je prišel ponoči v spremstvu domov.

V svoji sobi, ob siju sveče, je Jacques ugotovil, da mu je operacija vrgla osenstvo in še nekaj frankov — v zlatu in srebru. Ni stal tu praznih rok.

Nenadoma se je spomnil jablane.

Stopil je k oknu, dvignil zavese in jo videl, kako je stopala popolnoma mirno po trgu gori in dol. Jacques je celo zapazil, da je uljudno stopila vstran, ko sta šla mimo dva stražnika.

Jacques je legel in spal do jutra.

Proti deveti uri se je zbudil. Nekdo je s pestjo potrkal na njegova vrata. Ves zaspan se je dvignil. Prišli so prijatelji ponj za hantliravni izlet. Ves vesel jim je odprl. Oblekel se je, vtaknil nekaj zlatnikov v žep in vesel odšel z njimi.

Jablana, ki ga je spoštljivo čakala pred vrati, je šla tik za njim, kakor sluga v kaki odlični hiši. Jacques, ki ni imel nikakih predsodkov, se ji je rahlo nasmehnil, kakor staremu znanecu.

Šli so v kavarno in pili vermut, kot se tu zjutraj spodobi. Jacques je vse plačal in pokazal tovarišem zlatnik, ki je bil z velikim vikom pozdravljen.

"Natakar," je rekel Jacques, "dajte še jablani vermuto!" "Natakar, ki ga ni razumel, se je jezil. Jacques se je glasno zasmel. Nato so napravili načrt za izlet. Jacques je rekel, da bo najel voz do kolodora. Vsi so bili vzhitni.

"No! Sedaj boš pa morala delati dolge korake," je rekel Jacques jablani in po prijazno sunil s komolcem.

Ko so vstopili na voz, je stala jablana mirno poleg, nato pa se je tudi ona začela pomikati in je sledila vozu.

Sklonjen preko voza, jo je Jacques gledal. Nenadoma je v strahu zakričal, njegovo jablano bi kmalu nekdo povozil. K sreči se je še o pravem času umaknil. "Kaj pa ti je?" ga je vprašal eden izmed tovarišev.

"Ne vznemirjajte se, jaz imam jablano."

"Jablano ima! Jablano ima!" Na kolodvoru je bilo Jacquesu skoraj težko, da se bo moralo ugovorno drevo, do katerega je že čutil — častna beseda — nekako nagnjenje, tako zelo truditi in teči za vlakom. Toda kmalu se je pomiril. Jablana je siopila brez voznega listka — taka pretkanka — na pločnik vagona in stala pred vrati kakor kaka telgna garda, ki spremlja svojega kneza.

Ker se je Jacques zanimal za svoje drevo, je zanimaljal svoje prijatelje in prijateljice. In ena izmed njih, ki je čutila zanj odkrito simpatijo, mu je to očitala.

"Ali si ljubosumna na jablano?" jo je smeje vprašal Jacques. "O jablana! O jablana! Zložili so zanj pesmice, in jo ves dan prepevali. Jacques se je bal, da ne bi njegove jablane užalili. Toda ta je ohranila — na angleški način — svoj mir.

O lahkomišelnosti — razposajenosti! O srebrni smeh mladosti! Zabava se je razvijala, ob vinu so se razživel. Ker je trpel Jacques pred kratkim veliko pomanjkanje, je občutil sedaj izredno ugodje. Pil je več vina kot ga je zmoget. A ni bilo mogoče drugače.

To se ne zgodi vedno, da bi prejšnji dan ubil konjskega mešetarja, in kateri drugi človek ima vstrice sebe vedno jablano da bi čakala nanj pred gostilno? Torej je bila njegova nekoliko razposajena veselost toliko bolj opravičljiva, ker so držali z njim korak njegovi prijatelji obojega spola.

Velikodušno je zalučal kupico šampanjca v jablanine veje.

"Čoln! Čoln! Peljimo se na otok!"

"Ne, ne," je zakričal Jacques, ki je postal že ginjen. "mogoče ne zna plavati...."

"Kdo?"

"Moja jablana...."

"Jablana! Jablana, to je pa smešno! Dobro!" Jacques je nekoliko zarjel, ti ljudje ga ne bodo nikdar razumeli. Pogledal je svojo jablano, kot bi jo hotel vprašati za svet. In zdelo se mu je, da bi se drevo ne ustrašilo matega izleta po vodi, najbrže, da bi si omočilo korenine. Odjadrali so s čolnom. Drevo je sko-

PRAKTIČNA IZNAJDBA

Nemški major Gruber je iznašel pripravo s katero se zamorejo odpraviti ploščnata stopala. Otroku, ki ima taka stopala, ni treba drugega kot vsak dan parkrat teči po deski, ki jo vidite na sliki, pa mu stopala postanejo normalna.

čilo lepo z brega v vodo in plavalo za njimi. Jacques ga ni izpustil iz pred oči, pripravljen, da bi mu v slučaju potrebe pomagal.

Zvečer je bil Jacques silno pijan. Zakričal je svojim prijateljem: "Vsi skupaj me dolgočasite. Vaša družba me ubija, zapuščam vas in grem s svojo jablano."

Smejal se je in ga hoteli zadržati — a zaman.

Nastopila je noč. Spremljan od svoje jablane, je šel ob strani obali. V svojo sramoto si je moral priznati, da se precej opoteka. Čutil se je poniznega pred drevom, ki je hodilo zavrano za njim, ker ni bilo nič pilo.

Jacques se je klaverno opotekal semtertja le nekaj centimetrov od obale. Ker je začutil potrebo po opori, se je približal svoji jablani in jecljaje rekel:

"Ti si moja prijateljica, podpri me!"

In naslonil se je nanjo. A njegovo telo ni našlo opore. Spotaknil se je, se zvalil po strmi obali navzdol, padel v vodo in izgubil.

Jablana, ki je ostala sama, se je vrnila na Aubervilliersko ravnino.

KONCERTI ANTONA ŠUBELJA
17. febr. Detroit, Mich.
23. febr. Johnstown, Pa.
24. febr. Aliquippa, Pa.
28. febr. Hartford, Conn.

FLU, SOVRAŽNIK ČLOVEŠTVA

Nevarnost, večkratnega povratka flu epidemije je zelo važna ker vreme je zelo nezanesljivo v tem letu in lahko povzroči povratek vsak časa. Vse uradne objave vslednje sledenče priporočila: Držite vasa čreva odprta!

TRINERJEVO GRENKO VINO

Narejeno iz kaskare in drugih zdravilnih zelišč, pomaga držati čreva čista in v istem času jača vaš životni sistem in odporno silo. Znižanje odporne sile daje prilika bakterijam, da izvršujejo svoje sramotno delo, ampak Trinerjevo grenko vino povzroča to sile in vas napravi zmogljive prestat napade flu. Dobi se v lekarnah vrednostni kupon v vsakem zavoju. Brezplačni vzorci se dobi pri: Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.—(Adv.)

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne iskušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila vedno le prvovrstne brzooparilke.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. O., na generalnega naseljskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. Julija 1925 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošelec osebno, bodisi v najboljzi naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega Julija je v veljavi nova ameriška priseljska postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljan dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moške s katerimi so bile pred 1. junijem 1925. leta poročene, izven kvote. Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni stari ameriški državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in poročenci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta obeh državljanov, ki so bili postavno pripruščeni v to deželo za stalno blvanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošelj ali ameriškanke višje.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street

Od solnca vse dobro in zlo.

Solnce, kralj dnevnega neba, je sept. so izginele pege z roba solnca. Človeku od nekdanj vzbujajo neki žne ploskve in takoj je po cel svet strah in spoštovanje. Od nje, zemlji nastopilo pomirjenje. Gove svetlobe in toplote je očitno. Toda ne samo vremenske sile, no odvisno vse življenje na zemmarveč tudi vse telesno življenje lji. Ni se čuditi, da so ga mnogi na zemlji je odvisno od dogodkov narodi zamišljali in čistili kot najna solneu. Kot prvi je to pruceveje božanstvo. Poslej pa je ponceil in dokazal ruski čenjak prof. stalo razmerje med solncem in člo-Cijevski. Zbral je vse podatke o večtom zelo suhoparno. Da daje redno se ponavljajočih razvojnih solnce luč in toplot in s tem živ. dobah solnčnih peg v 19. stoletju ljenje kot naravno nebesno telo, in j'h primerjal z nastopajuen epidemij v tej dobi. Pokazalo sušo in solnčarice, je istotako zna- je, da je epidemični razmah tno. Karih drugih vplivov pa solne- čnega delovanja. Kolera se najhuje širi tedaj, ko je delovanje na solneu najsilnice. To je kadar so pege največje; nasprotno pa se pojavi hrpa tedaj, ko pege pojemajo. Ko pa pege dosežejo najmanjši obseg, tedaj obe boleznj ponehata.

Nadaljnja raziskavanja ameriških in francoskih znanstverikov so potem dokazala, da je takrat, ko potujejo solnčne pege preko srednjega solnčnega poldnevnik, na zemlji posebno veliko nenađnil smrtnih slučajev zaradi živčnih in duševnih obolenj. Potem takem morajo imeti dogodki na solneu vpliv na živčni in duševni ustroj ljudi in živali. Dejansko so znanstveniki ugotovili, da se je v dneh razžirjenih solnčnih peg stanje živčno bolnih oseb očividno poslabšalo. Na podlagi zvezdnaznanskih opazovanj je bilo možno napade bolnikov za več tednov naprej čisto točno na uro povele dati. Prof. Faure pravi: "Vpliv električnih čimteljev povzročea nenadne motivne v živčnem sestavu ljudi, ki so podobne motivvam v delovanju telefona, brzojava in račja; in ker živčni ustroj ureja življenje, morejo bolna telesa vsled teh motivov umreti."

Usoda človeštva, torej v največji meri odvisna od dogodkov na solneu, Tačas imamo najhujše dobo za sabo — delovanje solnčnih peg je zaenkrat prekoračilo svoj višek; učinke bomo čutili v zmanjšani meri še 1—2 let, potem bo zopet nastopilo pomirjenje na zemlji.

Elementarne (prirodne) nezdode zadnjih let se tako popolnoma ujemajo s pojavljanjem solnčnih peg, da ne more biti nobenega dvoma na vzročni zvezi med obojini. Dne 16. septembra 1926 se je pojavila na solnčni ploskvi velika skupina peg; že 17. septembra je silovit vihar — tornado opustošil Florido v Ameriki; dne 18. septembra so se trgali oblaki nad ameriškim državam Nebraska in Illinois-jem; dne 21. sept. je vihar dvijal na Jamaiki, dne 23. sept. je ciklon porušil St. Paolo; istočasno so divjale nevihte nad Brazilijo, Švico, Italijo. Dne 25.

PAIN-EXPELLER
MILJONI VAŠIH LASTNIH LJUDI PRAVIJO
da ni nobenega Linimenta, ki di deloval tako hitro in zadovoljivo kot PAIN-EXPELLER. Račajo ga za prehlade, bolečine v prsih, glavobole, bolečine v hrbtu, okorenje mišice, trde sklepe, izvenje, izpahotena, reumatizna bolečina, nevarni led. Toletota odpora, katero daje, je neprečeljiva.
Le preizkusite se, da dobite pravo "ANCHOR" trgovska znamenja na omoti je vaše jamstvo. Vredna in zanimiva knjižica je črta brez vse teklele nice PAIN-EXPELLER-ja.
V vseh lekarnah, 25 in 70 centov, ali direktno od:
The Laboratories of F. A. L. RICHTER & CO. NEW YORK CITY, N. Y.
KILLS PAIN

Iz športnega sveta

18-letni Kanadec Percy Williams, ki je pri Olimpijskih igrah zmagal v teku na daljavo 200 metrov.

RAD BI IZVEDEL za naslov treh rojakov JOHN ČESNIK, starejši, JOHN VATOVEC in JOHN ŠERCEL. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih naslov, da ga mi sporoči, ali naj se mi pa sami oglasio. Mike Dekleva, Box 93, Hiawasha, Utah.

KAPITALIZACIJA OBRESTI PO

4 1/2%

8 1. januarjem smo povišali obresti za vloge na — **"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"**

od 4% na 4 1/2%.

K vlogam se bo pripisalo sedaj 1/2% več obresti na leto od glavnice in tudi od medtem polletno pripisanih povišanih obrestih.

Za primer navajamo obrestovanje vloge od \$100.—, da se vidi naraščanje vloge po 4% in po 4 1/2% obresti:

vloženo	4%	4 1/2%
vloga z obrestmi v:		
5 letih	\$121.84,	\$124.78,
10 letih	148.40,	155.71,
15 letih	180.80,	194.32,
18 letih	203.54,	221.99.

Glavnica se podvoji po 4% v 18 letih, po 4 1/2% pa v 16 letih. Kdor hoče podvojiti svoj denar, bo dosegel ta cilj 2 leti prej, ko se mu obrestuje vloga po 4 1/2%.

Povišani dohodek za denar je pri nespremenjeni varnosti najboljša iniciativna za vedno štedenje. Stalno naraščajoča vloga vam odpira nove virov udobnosti in olajšuje skrbi za bodočnost.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

NARAVNOST V TRST
Skupno Potovanje po **ČOSULICH** progi priredimo dne
29. MARCA 1929
NA NAJNOVEJŠI MOTORNI LADJI
"Vulcania"
ki ima 24,000 ton prostornine, je 632 čevljev dolga, 80 čevljev široka in 91 čevljev visoka. Motorji razvijajo 33,000 konjskih sil in vozi z brzino 20 vozlov na uro.
TA PARNIK VOZI 11 DO 12 DNI DO TRSTA, iz TRSTA do Ljubljano pa vozi vlak samo 4 ure.
Za nabavo potnih listov in vsa pojasnila se obrnite na
SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.
DODELENE SO NAM NAJBOLJŠE KABINE

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Izogibal se je majhni vasi ter jahal preko trave, mesto po cestah.

Ob mraku je prišel do nekega vodnjaka ob poti in ko je vprašal nekega samotnega jezdeca, je izvedel, da je mesto le še tri milje proč.

Zopet enkrat je odšel na pot ter se pričel ozirati po vernem Sanchezu. Daleč pred seboj je zagledal staro davno kočijo, stoječo poleg velikega drevesa. Svetilka je videla ob strani ceste. Ko je prišel Gaucho do nje, je zapazil par širokih hlač in visokih škorenj, ki so brez dvoma pripadale nekemu jezdecu s pamp.

Potegnil je majhno pišalko, eden znakov tolpe. Takoj je prišel odgovor od nosilec svetilke.

— Halo! — je zaklical Gaucho veselo, ko je stopil s konja. — Sanchez?

— Da, glavar. Jaz sem že pričel biti v skrbeh za vas, — je odvrnil debeli bandit s pritajenim glasom. — Sedaj sem zopet srečen, kljub svojim dvomom glede vašega današnjega uspeha. Mesto je polno vojakov. Kljub novi obleki, katero sem prinesel semkaj v tem vozu, katerega sem najel, se vendar bojim, da boste spoznani.

Gauchos je živahno potrepal onega drugega po rami.

— Strah je zadnja stvar, na katero je treba misliti, če polnijo nevarnosti ceste, tovariš. Kje je sedaj ta slavna obleka? In kje je voznik te sijajne kočije?

— Znotraj imam obleko kočijaža, ki mi bo mogoče prav prišla. Poizvedoval sem krog palače generalnega guvernerja. Ker je toliko uniform krog palače, sem sklenil, da bi bilo najboljšo, če bi se pripeljali skozi vrata ter stopili v palačo dostojanstveno. Potem bom odpeljal voz ven ter čakal na vas v neki mirni ulici v ozadiju palače. — Jaz bom obesil to svetilko zadaj pod kočijo, na levi strani, da jo boste lahko videli, ko boste odšli. Moj ponj pa stoji na trati tam zunaj. Vi lahko pustite svojega tam, dokler se ne vrneva.

— Pаметen Sanchez! Gotovo je, da nisi potrošil nobenega zlatnika za vino na ta dan! Jaz pravim, da bom moral na hitro zapustiti svojega gostitelja, če se ne bodo izjavili moji načrti. Da sem srečen, mi je treba le še krasne ženske ob svoji roki, ko vstopim.

Sanchez pa je zmažal s svojo glavo, ko sta korakala proti kočiji.

— Kadar igra moški prsto roko, glavar, potrebuje dvoje prostih kolecev! — je pripomnil. — Tam je vaša obleka na sedežu. Naj boljše je, če spravite ono drugo pod blazino, ko jo boste zamenjali. Kmalu moramo biti na poti, kajti plus se bo pričel kmalu. Tam je vino in sadje za vas!

— Čudoviti general si, Sanchez! — je zaklical Gauchos, ki je že hitro zamenjal svojo obleko. — Pili bomo na dobro srečo ter gaopirali v velikem štilu, da obiščemo generalnega guvernerja!

Bilo je nekako pol ure pozneje, ko je pridržala kočija skozi vrata palače, dočim je Sanchez stokal v nevarni livreci ter je Gauchos kadil svojo večno cigareto. Služabniki pri vnožju stopnje so se priklonili ter odprli vrata kočije. Z grandioznimi manirami je Gauchos izstopil ter odšel proti stopnjicam.

Nobenega dvoma ni bilo o njegovi pravici, da vstopi. Gauchos, s črnimi kodri ter elegantnimi brki, ki so bile namazane in parfimirane, je vrgel svojo površni in palico služabniku ter odšel naprej. Stopil je v množico drugih gostov, proti koncu koridorja, vođečega k plesni dvorani. Ko je odšel izpred pogledov služabnikov, je rekel Sanchez nekemu bližnjemu:

— Tujec za mene! Mislim, da je eden "jefes politicos", iz Rio Jancira. Velik mož, sedeč po njegovih manirah. Ruiz ima mogoče prijatelje v glavnem mestu, mislim!

Gauchos pa se je medtem preinil skozi množico gostov v velikem salonu in njegove oči niso zgrešile nobenega čednega obraza med tem cvetočim argentinke lepote. Skratke ustnice so se mu ko ketno smehljale, ko si je priborjal svoj pot do mramornatih stopnje, ki so vodile na balkon, na zadnjem koncu velike dvorane.

Za enkrat pa ni bilo nobenega odgovarjajočega plamena v njegovem pogledu. Bil je lovec sedaj, ne pa sentimentalca. Ena najvišja misel ga je naganjala: — Najti mora Ruiza, preprečiti njegov načrt ter se zopet odstraniti v tabor.

— Ruiz je dobro zaverovan v svojo piščo, čeprav se ni ples še pričel, — je slišal nekega uniformiranega častnika mrmrati v uho svoje lepe tovarišice. — Jutri, z glavobolom, pa bo slabe volje, ko bo pregledoval svoje čete. Nebo naj pomaga tem ubogim vragom!

Gauchos se je mirno naslednil. Dvignil je pogled ter videl ostuden obraz, ki je zrl preko balkona plesne dvorane. Globoko uditre oči, oster nos in okruta usta, beli lasje in brke ter sijajna uniforma, posejana z odlikovanji, — vse to je značilno postavbo, v kateri je lahko vsakdo instinktivno spoznal terorista tirana provincie.

— Naš generalni guverner ne izgleda preveč srečen danes s svojim vinom, — je odvrnila črna lasca lepota tik poleg njega. — Mogoče ga vzemirja njegova vest!

— Psi! Senorita, — je prišel previdni odgovor od častnika. — Človek ne sme komentirati glede vesti naših vladarjev... posebno ne glede vesti tega, ker nima nobene. Človek nikdo ne ve, kdo prisluškuje...

Narava zatiraleca ni bila vsaj neznan njegovim pomagačem, si je mislil Gauchos sam pri sebi, ko je šel počasi po stopnjicah navgor ter se približal svojem plenu. On ni bil v nikakih naglicah, ko se je sukal med številnimi muzicami na balkonu, kjer so sedeli starejši gosti večera ter dajali prednost finim vinom pred plesom, ki se je že pričel na gladkih tleh spodaj.

Gauchos ni čutil nikake nepotrebne naglice, da se približa Ruizu. Preštudirati je hotel najprvo možnosti glede nakita med bolj premožnimi meščani. Obrnil se je na levo ter odšel počasi proti daljnemu koncu balkona, kjer je študiral francoske "vdove". Nato, zroč proti zadnjemu koncu palače, je zapazil izhod, kjer bi lahko pobegnil, potem, ko bi vprizoril "zbirko", katero je nameraval.

Debeli in suhi možje so se smejali svojim dovtipom. Starejšje vdove so klepetale in dragi kameni so blesteli na njih rokah.

Ustavil se je pri majhnem alkovu, da zre preko balustrade na plesno pare. On ce je hotel pridružiti plesu, a še bolj ga je mikalo bogastvo, ki se je razkazovalo pred njim.

Miza v kotu alkova je bila prazna. Sedel je ter pomignil služabniku, ki je nosil taso s čašami. Zlatnik, ki je padel v tenke prste služabnika, je prinesel tako postrežbo. Gauchos je srebal vino počasi ter se za trenutek zamislil, zatopljen v godbo.

(Delje prihodnja.)

Jack London:

Lunin obraz.

John Claverhouse — tako Nekega dne sem pa izbral prijatelja — je imel lunin obraz. Saj poznate ta tip: močno razteglja lica, ki nevidno prehajata v brado in čelo; vse skupaj da okroglo ploščo; nos pa, širok in poltačen, leži ravno v sredi te plošče ko v steno vržen kos testa. Morda sem ga zato sovražil; kajti ni se dalo utajiti, da mi je trn v peti, niti nisem mogel uvideti, s kakšno pravico živi na zemlji. Moja mati je bila najbrže mesečna, kot se temu pravi, zrla je neke mesrečne ure luno in mi predala to zoprnost.

Naj bo že kakorkoli: John Claverhouse-a sem vsekakor sovražil. Pa ne, da bi mi bil kakšno zagođel! Kaj še! Moja antipatija do njega je koreninila globlje, bila je prav posebna, skrivna narava, tako neprijemljiva in nedoločna, da se ne da povedati z besedami. Vsi doživimo nekaj takšnega vsaj enkrat v življenju.

Prviokrat zagledamo človeka, ki o njem še pred trenutkom niti najmanj nismo slutili, da biva, in že v istem trenutku priznavamo: "Tega človeka ne morem trpeti." Zakaj ne? Da tega ne vem, zadovoljiti se moramo z dejstvom samim. Odvraten, zoprni mi je, to je vse. In tako se mi je zgodilo ravno z John Claverhouse-om.

Kakšno pravico ima tak človek na srečo? In vendar, bil je optimist. Vsikdar se je smejal in bil sijajne volje. Njemu je bilo vse prav in lepo. Oh, kako me je grizla njegova sreča! Drugi ljudje so se lahko smejali in nič me ni motilo. Še sam sem se smejal — dokler nisem srečal John Claverhouse-a.

Ta njegov smeh! Dražil me je in togotil, kot me še zlepa ni kakšna stvar pod solncem mogla zdražiti in raztogotiti. Njegov smeh je lažil za menoj, oklenil se me je in nič več me ni izpuštil. Ta mogočen gargantuanski smeh! Bde ali spe, vedno je bil za menoj in drsal je kot ogromna pila preko mojih živeev. Ob prvem svitu se je prešerno razlegel preko polj in me bučil iz najslajših jutranjih sanj. V mučno-vročem podnevu, ko vse rastline povesejo liste in se ptički poskrrijejo po šumah, ko vsa narava dremlje, je donel njegov glasni "Ha! Ha!" in "Ho! Ho!" do neba in izzival solnce. In opolnoči se je razlegal njegov prokleti zasmehljiv posmeh od samotnega križpota, kjer je zavil proti domu, kadar je prihajal iz mesta, me zbudil iz spanja in me tako raztogotil, da sem se premetaval po postelji in si zadržal nohte v dlani.

Ponoči sem čisto tiho spustil svojo živino na njegova polja; zjutraj pa sem slišal njegov prešerni smeh, ko jo je prepodil. "Nič ne de," je dejal: "Kdo bi zameril ubogim, neumanim živinctom, če si počitje nastreže pašo."

Imel je psa, Marsa, bila je velika, krasna žival mešane pasme. Mars je bil njegov, ljubljeneč, s katerim sta bila vedno skupaj.

Nekega dne sem pa izbral prijatelja — je imel lunin obraz. Saj poznate ta tip: močno razteglja lica, ki nevidno prehajata v brado in čelo; vse skupaj da okroglo ploščo; nos pa, širok in poltačen, leži ravno v sredi te plošče ko v steno vržen kos testa. Morda sem ga zato sovražil; kajti ni se dalo utajiti, da mi je trn v peti, niti nisem mogel uvideti, s kakšno pravico živi na zemlji. Moja mati je bila najbrže mesečna, kot se temu pravi, zrla je neke mesrečne ure luno in mi predala to zoprnost.

VSEBINA:

Jugoslovanski motiv
Koledarski del
Denar, ki dela predsedniko
Pes
Deset eksperimentov, ki so pretresili svet
Sovražniki športa v starem veku
Izobjlena Kolumbina
Thomas Alva Edison
Pocanka
Nov triumf človeškega genija
Sočivni vrt tekem poletja
L o k
Možje, ki kopljejo premog
Trideset let Mozambiqu
Vročinski rekordi prejšnjih stoletij
Granate iz vzemirja
Ford in njegovi delavci
Mrtvi v vinogradih
Zakonno pravo v Združenih državah
Saj se ne izplača

ČITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929
CENA 50 CENTOV
GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

Štepanie parnikov Shipping News

14. februarja:	München, Bremen
16. februarja:	Paris, Havre George Washington, Cherbourg Deutschland, Hamburg, Cherbourg Arabic, Cherbourg, Antwerpen Augustus, Napoli, Genova
21. februarja:	Berlin, Bremen
22. februarja:	Vulcania, Trst
23. februarja:	Olympic, Cherbourg Hamburg, Hamburg, Cherbourg Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Republic, Cherbourg, Bremen
28. februarja:	Leviathan, Cherbourg Stuttgart, Bremen
1. marca:	Aquitania, Cherbourg
2. marca:	Ile de France, Havre America, Cherbourg Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg Pennland, Cherbourg, Antwerpen Conte Blancmiano, Napoli, Genova

"Kako jo kličete?" je vprašal med salvami smeha.

"Bellona," sem odvrnil.

"He! He!" je hehetal. "Kakšno zabavno ime!"

Škripal sem z zobmi, ker njegova veselost mi je sia skozi mozeg, da sem pihal od togote.

"Bellona je bila, kakor veste, Marsova žena."

Tedaj se mu je začel razliviati lunin sij preko vsega obraza, in slednjič je izbruhnul besede: "To je bil moj prejšnji pes. No, potem je pa sedaj vdova. Oh, Ho! He! He! He!" je meketal z menoj, ko sem se obrnil in bežal na vsi moč nizdol po hribu.

Mnilo je teden dni in v nedeljo zvečer sem mu rekel:

"V ponedeljek greste proč, kaj ne da."

Zarežal se je in prikimal.

"Potem si boste pa morali drugod poiskati postrvi, ki jih tako radi jeste." Ni občutil moje zbadljivke.

"Ne vem," je zahihital. "Vsekakor hočem jutri zjutraj na vse zgotolj se enkrat prav pošteno izrabiti priložnost!"

Sedaj sem bil gotov uspeha in močno vesel sem šel domov.

Naslednjega dne, zgodaj zjutraj sem ga opazil, ko je šel mimo, z mrežo in platneno vrečico: za njim pa Bellona.

Vedel sem, kam hoče, zato sem jo ubral preko travnikov in splezal preko grmičevja na grič. Previdno, da me ne bi kdo opazil, sem se nekaj milj po slemenu griča, dokler nisem prišel v mal, naraven amfiteater med gorami, kjer je šumela majhna reka po globoki sot-ski, odkoder je kmalu nato padala v velik miren ribnik, kjer se je umirila. Tu je John Claverhouse ribaril. Vsedel sem se na vrh griča, odkoder sem lahko opazoval, kaj se je godilo naokrog in si prižgal pipo.

Čakal sem le nekaj minut, ko se je pritrkljal John Claverhouse ob neki navzgor. Krog njega je skakala Bellona, očitno sta bila oba najboljšje volje; kratko ostro bevskanje Bellone se je družilo z njegovimi globokimi toni. Dospelvi do ribnika, je odložil mrežo in vrečico ter privlekel nekaj iz hlače: žepa, nekaj, kar je bilo podobno veliki debeli sveči. Dobro sem vedel, da je to bila "gigan-

7. marca:	Dresden, Bremen, Boulogne Sur Mer
8. marca:	Berengaria, Cherbourg
9. marca:	Cleveland, Hamburg, Cherbourg New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Roma, Napoli, Genova
13. marca:	President Harding, Cherbourg
14. marca:	Muenchen, Bremen Paris, Havre (Velikonočni izlet)
15. marca:	Olympic, Cherbourg
16. marca:	Arabic, Cherbourg, Antwerpen Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Conte Grande, Napoli, Genova
19. marca:	Westphalia, Hamburg
20. marca:	Leviathan, Cherbourg
21. marca:	President Wilson, Trst Berlin, Bremen
22. marca:	Aquitania, Cherbourg
23. marca:	Deutschland, Hamburg, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova
26. marca:	Columbus, Bremen Republic, Cherbourg, Bremen
28. marca:	Stuttgart, Bremen, Boulogne Sur Mer Voindam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
29. marca:	Ile de France, Havre Berengaria, Cherbourg
30. marca:	Vulcania, Trst Hamburg, Hamburg, Cherbourg Pennland, Cherbourg, Antwerpen Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

26. junija:

Paris, Havre (IZLET)

26. julija:

Ile de France, Havre (IZLET)

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

Paris 15. febr.; 14. marca;
Ile de France 1. mar.; 29. mar.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po Štencelcih. Vsakdo, ki je v posebi kabini s vsemi moderimi udobnostmi, — Pijača in slava francoske kuhinje, isredno niske osebe.

Vprazdelo katero-koli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 State Street,
New York, N. Y.

tova palica," ker to je bil njegov način ribarjenja. Ubijal je ribe z dinamitom. Privezal je vžgalo za vrstico na dinamitno patrovo, jo prižgal in vrgel razstrelivo v ribnik.

Kakor strela pa je skočila zanjjo Bellona, da bi jo prinesla nazaj. Skoraj bi naglas zavpil od veselja. Claverhouse jo je klical, rjovel, pa zaman. Metal je vanjo prst, dokler ni zagrabila dinamita z gobcem, nakar se je obrnila in plavala k bregu. V tem trenutku je naenkrat spoznal v kaki nevarnosti se nahajata ter pričel bežati kakor hitro se ga le nesele noge. Kakor sem pričakoval ni nameraval, je pes dosegel breg in se podal za njim.

Povem vam, bilo je čudovito. Ribnik je bil v naravnem amfiteateru. Na obeh straneh ga je bilo možno prekoračiti po vrsti ploščatih kamnov, ki so moleli iz vode. Claverhouse in Bellona sta skakala od kamna do kamna. Nikdar ne bi verjel, da more debel človek tako hitro bežati. Toda, on je bežal in Bellona, ki je dirjala za njim, ga je končno le dohitela. V trenutku, ko je hotela skočiti ob njem kvišku in je bila ravno na kolenih, se je pokazala iskra in oblak dima in strašno je zagrmelo; tam, kjer sta bila še pred trenutkom mož in pes, ni bilo videti drugega kot veliko luknjo v zemlji.

"Smrt radi nesreče pri izvrševanju nezakonitega ribarjenja." Tako se je glasil komisijski izrek. In zato nisem malo ponosen, da se mi je posrečilo izbežati se John Claverhouse-a tako lepo in spretno. To ni bilo nobeno mazašvo, nč brutalnosti; na celi stvari ni bilo nič česar bi se mogel sramovati — to mi boste radi priznali. Njegov vražji smeh ne odmeva več njegov tolsti lunasti obraz me ne bo jezil. Moji dnevi so sedaj mirni in spim trdno in globoko..."

Mož, ki je to tako mirno pripovedoval, seveda ni normalen. Bržčas ga bodo oddali v norišnico ali v zavod za lečenje težko živčno bolnih. Mogoče pa tudi ne.